

Akan Yazı Etkinliklerinin Okuma Hızına Etkisi*

The Effect Of Sliding Text Activities To Speed Of Reading

Abdurrahman GÜL¹
Serdarhan Musa TAŞKAYA²

ARAŞTIRMA MAKALESİ

Doi: odusobiad.731695

Öz

Bu çalışmanın amacı akan yazının okuma hızına etkisini incelemektir. Çalışmada nicel araştırma yöntemlerinden yarı deneysel desen kullanılmıştır. Yarı deneysel desenlerden ön test son test eşitlenmemiş kontrol gruplu model kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubu 2018-2019 eğitim öğretim yılının ilk döneminde Mardin ilinde bir devlet ilkokulundaki iki 2. sınıftır. Deney grubu olarak araştırmacılarından birinin görev yaptığı sınıf seçilmiştir. Deney grubuna yakın okuma düzeyine sahip olduğu düşünülen aynı okuldan başka bir sınıf ise kontrol grubu olarak belirlenmiştir. Akan yazıyla hazırlanmış metinler “Camtasio Studio 8” programıyla bilgisayarda sağdan sola hareket edecek şekilde tasarlanmıştır. Çalışmada öyküleyici, bilgilendirici ve şiir türünden metinler kullanılmıştır. Araştırma sonuçlarının analizi için SPSS 23 paket programı kullanılmıştır. Uygulama tamamlandıktan sonra deney ve kontrol gruplarının ön test ve son testten aldıkları puanları aralarında anlamlı bir ilişki olup olmadığına bakılmıştır. Parametrik testlerin sayıltıları karşılanmadığı için parametrik olmayan testler kullanılmıştır. İlişkisiz (bağımsız) örneklem için Mann Whitney U testinden yararlanılmıştır. İlişkili (bağımlı) örneklem için ise Wilcoxon İşaretli Sıralar testinden yararlanılmıştır. Sonuçlar yorumlanırken $p = .05$ anlamlılık düzeyi olarak kabul edilmiştir. Yapılan analizler sonucunda deney grubuyla kontrol grubu arasındaki okuma hızı sonuçları arasında öyküleyici ve şiir türü metinlerde anlamlı fark bulunmuştur. Ancak bilgilendirici metin türünde anlamlı bir ilişkinin olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuçlar göz önüne alındığında akan yazı yönteminin öğrencilerin okuma hızlarını geliştirmede etkili olduğu bu nedenle ilkokulda okuma hızını artırma amacıyla kullanılmasının yararlı olabileceği söylenebilir.

Anahtar Sözcükler: Sınıf Eğitimi Bilim Dalı, Okuma, Hızlı Okuma, Akan Yazı Yöntemi, İlkokul

Abstract

The purpose of this study is to investigate the effect of sliding text on reading speed. In this study, experimental research and quasi-experimental design have been used, pre test-post test nonequivalent control group design was used as a kind of quasi-experimental method. Participants of the search was two different second grade classrooms in state primary school in Mardin province in 2018-2019 academic year. One of the researcher's class was selected as the experimental group. Another class from the same school which is thought to have a reading level close to the experimental group was determined as the control group. The sliding texts were prepared on a computer via “Camtasio Studio 8” software in a manner that the texts move from left to right on the screen. Narrative, informative, poetic texts were used in the study. SPSS 23 package-program was used for the purpose of analysing the results of the research. Following the completion of the study, it was checked whether there is a meaningful relation between the students' results of both pre test and post test. Non-parametric tests were used since there is no equivalent for parametric test numerals. Mann Whitney U test was used for the unpaired samples. For the paired samples though, Wilcoxon Signed Rank Test was the preference. While interpreting the results, level of the significance was accepted as $p = .05$. After all these analysis, it can be said that there is a significant difference between narrative and poetic types of texts regarding the speed-reading results between control group and experimental group. On the other hand, there was no proof that there is a meaningful relation between informative type of text. When these results are taken into consideration, it can be said that flowing sliding text is effective in improving students' rapid reading and therefore it may be useful to use it in order to increase reading speed in primary school.

Keywords: Department of Primary Education, Reading, Speed Reading, Method of Sliding Text, Primary School

* Bu makale, 30 Mayıs 2019 tarihinde Mersin Üniversitesinde tamamlanan aynı isimli yüksek lisans tezinden üretilmiştir

1 Sorumlu Yazar; Sınıf Öğretmeni, Atatürk İlkokulu, Mardin, abdurrahman-1992@hotmail.com,
ORCID ID: 0000-0003-4055-0229

2 Doç. Dr. Mersin Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, serdarhan@gmail.com, ORCID ID: 0000-0003-0618-0084

Geliş Tarihi: 04.05.2020

Kabul Tarihi: 16.01.2021

Giriş

Kişinin sahip olduğu zaman, geçmişten günümüze en önemli zenginliklerden biri olarak kabul edilmektedir. İnsanlar işlerinde zamanı en verimli şekilde kullanmaya çalışarak zamanı etkili kullanabilecekleri stratejiler geliştirmektedirler. Bireylerin kendilerine zaman kazandırmak için eğitim alanında geliştirdikleri stratejilerden biri de hızlı okuma becerisine sahip olmaktır.

Okuma, bireylerin okullarda edinebilecekleri en önemli becerilerden biridir. Öğrencilerin okumayı etkin şekilde yapabilmeleri amacıyla göz kaslarını geliştirme, aktif görme alanını genişletme gibi çeşitli etkinliklerle okuma hızı artırılmaya çalışılır. Bu çalışmalar özellikle ilkokulun ilk yıllarında okuma yazma öğretirken üzerinde önemle durulması gereken bir konu olarak ele alınır.

Okuma, çağı yakalamak ve çağın gelişimlerini günlük hayata yerleştirmek için gerekli bir beceridir. Bu beceri, bireyler için bilinçli düşünmenin en temel koşuludur. Bunun dışında okumanın bireysel ve toplumsal birçok faydası vardır. Özellikle ekonomi ve eğitim alanında okuma becerisinin gerekliliği görülmektedir (Yılar, 2015). Okuma becerisi gelişmiş öğrencilerin, okuması zayıf olan öğrencilere göre birçok avantaja sahip oldukları görülmektedir. Okuma becerisi gelişmiş öğrenciler, geniş bir hayal gücüne sahiptir, her türlü okuma materyaline ilgi duyarlar, hızlı okur ve okuduğunu anlar, bir yazı üzerine uzun süre düşünebilir ve bu yazıyla ilgili duygu ve düşüncelerini ifade edebilir (Kavcar, Oğuzkan ve Hasırcı, 2016).

Okuma becerisinin kazandırılması, geliştirilmesi, sevdirmesi ve alışkanlık haline getirilmesi sürecinde öğretmenlere önemli görevler düşmektedir. Okuma öğretimi öğrencinin yaşına ve yapılacak eğitimin sürecine göre farklılık gösterecektir. Bu eğitimde kullanılacak materyaller öğrencilerin yaş ve seviyelerine uygun olmalıdır. Öğretmenler okuma öğretiminde yararlanılacak yöntemi belirlerken çok özenli olmalıdırlar. Bunun yanı sıra öğrencilerin okuma alanındaki gelişimlerini takip ederek dikkatli bir şekilde bu süreci yönetmeleri okuma eğitiminde verimi artıracaktır (Yılmaz, 2007).

Öğrencilerin okumada başarılı olmaları için öncelikle kitap okumayı sevmeleri gerekir. Öğretmenlerin en önemli mesleki uğraşlarından biri çocuklara kitap okumayı sevdirmektir. Bu sağlandığında ise öğrencilerin okuma eğitiminde büyük bir yol kat edilecektir. Bu evrede öğretmenlere düşen görevlerden biri de öğrencilere doğru kitaplar seçmektir. Seçilen kitapların öğrencileri eğlendiren ve okuma isteği uyandıran nitelikte olmasında yarar vardır (Johnson, 2017).

Okumanın akıcı olmaması, anlaşılardan yapılması ve yavaş okunması istenmeyen bir durumdur. Çünkü okuma becerisini kazanan öğrencinin metni akıcı, anlayarak ve hızlı okuması beklenir. Bunlardan birinde görülecek yetersizlik ise okumada sorun yaşanması anlamına gelecektir. Günümüzde çok karşılaşılan okuma hatalarının nedenleri işte bu sorunlar oluşturmaktadır.

Günümüzde bireyler hızlı yaşam sürecine ayak uydurmak için gerek yeni yayınlanan bir kitabı gerek izlediği yabancı filmlerin alt yazılarını gerekse girmiş olduğu sınavdaki soruları daha hızlı ve verimli okumak durumunda kalabilir. Yaşanan gelişmeler nedeniyle insanlar, eskiye nazaran günümüzde daha fazla donanıma sahip olmak zorunda kalmıştır. Hızlı okuma da bu donanımlardan birisidir (Dedebali, 2008). Bireylerin yaşamlarında okumaları gereken eserlerin çokluğu ve sınırlı zaman, insanların daha hızlı okuma yapmalarını gerektirmektedir. Bu yüzden bu konuyla ilgili çeşitli bilimsel araştırmalar yapılmaya başlanmıştır. Bu çalışmalarda göz ve beyin çalışma sistemleri belirlenerek farklı hızlı ve etkili okuma teknikleri geliştirilmiştir (Coşkun, 2002). Hızlı okuma becerisini geliştirmeye yönelik çok sayıda kitap ve eğitim hazırlanmıştır. Bu eğitimlerden yararlanan bireyler çeşitli avantajlara sahip olmaktadır. Bu bireylerin okuma hızları artar, sözcük bilgisi gelişir, genel kültürleri artar, okuduklarını daha iyi anlar, zamandan tasarruf eder, özgüvenleri artar, kitap okuma alışkanlığı kazanır ve aynı zamanda da öğrenmeyi öğrenirler (Çiçekçi, 2017). Bu avantajlar göz önünde bulundurulduğunda hızlı okuma bireylerin ihtiyaç duyduğu önemli bir beceri haline gelmiştir. Hızlı okumaya ihtiyacı olan kişiler genel olarak zaman konusunda sıkıntısı olan ve okumaya zaman yetiremeyenlerdir (Keskin, 2015). Hızlı okuma becerisini geliştirmede çeşitli yöntemler kullanılmaktadır. Öğretmenler bu yöntemleri kullanarak özellikle Türkçe derslerinde çeşitli etkinlikler yaptırmalıdırlar. Bu etkinlikler öğrenciyi eğlendirici ve eğitici nitelikte olmalıdır. Hızlı okuma etkinliklerinden biri de akan yazı ile çalışmadır. Ancak hızlı okuma eğitimi verilmeden önce öğretmenlerin değinmesi gereken bazı noktalar vardır. Öğretmenler mutlaka göz sağlığı, göz tembelliği, göz kaslarının gelişimi konularından bahsetmeli hızlı

okumanın öğrenciye katkılarını açıklamalıdır. Çünkü okuma hızının geliştirilebilmesi için okumayla ilgili organların sağlığına dikkat etmek gerekir. Okumada en önemli organ gözdür. Bireyler göz sağlıklarına dikkat etmeli, gözü tembelleştirecek faaliyetlerden uzak durmalıdır.

Günlük hayatımızın farklı alanlarında soldan sağa doğru hareket eden akan yazılarla karışılabilir. Akan yazı cümlelerin ya da kelimelerin ekrandan hareket ederek geçmesidir. Elektronik bir reklam panosunda, otoyol bilgilendirme levhalarında, TV kanallarında geçen alt bilgilerde akan yazı görülebilir. Öğrenciler de günlük hayatlarında zaman zaman akan yazıyla karşılaşmaktadırlar. Bilgisayar ortamında bu tür yazılar çeşitli programlarla yapılarak bir etkinlik haline dönüştürülebilir. Video formatında hazırlanan bu yazılarda öğrenci ekranda sağdan sola hareket eden yazıyı okumaya çalışmaktadır. Bu etkinlikler öğrencilerin göz kaslarını, aktif görme alanını ve dolayısıyla hızlı okuma becerisini geliştirebilir. Bu kazanımlarla okuma hızı düşük olan öğrencilerin okuma gelişimi sağlanabilir. Öğrencilerin okumaya olan tutumu olumlu yönde artış göstermesi beklenir.

Türkiye’de okuma hızına ilişkin çok sayıda çalışma vardır. Bu çalışmalarda metin türüne göre okuma hızının incelendiği, araştırmacıların bir yöntem belirleyerek bu yöntemin okuma hızına etkisinin incelendiği görülmektedir, ancak akan yazı ile ilgili literatüre ve araştırmaya rastlanamamıştır. Bu nedenle akan yazının okuma hızına etkisinin araştırılması ve etkililiğinin ortaya koyulması gerekir.

Amaç

Bu çalışmada amaç, akan yazı etkinliklerinin okuma hızına etkisini incelemektir. Bu amaç doğrultusunda araştırmanın problemi olarak: “Akan yazı etkinliklerinin okuma hızına etkisi nedir?” sorusu belirlenmiştir. Bu ana problem çerçevesinde aşağıda yer alan alt problemlere cevap aranmıştır:

1. Ön test sonuçlarına göre:

- Deney ve kontrol gruplarının okuma hızları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark var mıdır?
- Deney ve kontrol gruplarının öyküleyici metinlerde okuma hızları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark var mıdır?
- Deney ve kontrol gruplarının bilgilendirici metinlerde okuma hızları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark var mıdır?
- Deney ve kontrol gruplarının şiir okuma hızları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark var mıdır?

2. Son test sonuçlarına göre:

- Deney ve kontrol gruplarının okuma hızları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık var mıdır?
- Deney ve kontrol gruplarının öyküleyici metinlerde okuma hızları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark var mıdır?
- Deney ve kontrol gruplarının bilgilendirici metinlerde okuma hızları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark var mıdır?
- Deney ve kontrol gruplarının şiir okuma hızları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark var mıdır?

3. Deney grubuna ait ön test ve son test sonuçlarına göre:

- Okuma hızları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark var mıdır?
- Öyküleyici metinlerde okuma hızları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark var mıdır?
- Bilgilendirici metinlerde okuma hızları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark var mıdır?
- Şiir okuma hızları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark var mıdır?

4. Kontrol grubu ön test ve son test sonuçlarına göre:

- Okuma hızları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark var mıdır?
- Öyküleyici metinlerde okuma hızları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark var mıdır?
- Bilgilendirici metinlerde okuma hızları istatistiksel olarak anlamlı bir fark var mıdır?

- d. Şiir okuma hızları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark var mıdır?
5. Son test sonuçlarına göre deney grubu öğrencilerinin cinsiyete göre:
- a. Okuma hızları arasında istatistiksel olarak anlamlı fark var mıdır?
- b. Öyküleyici metinleri okuma hızları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark var mıdır?
- c. Bilgilendirici metinleri okuma hızları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark var mıdır?
- d. Şiir okuma hızları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark var mıdır?
6. Deney grubu öğrencilerinin ön test, 1. ara değerlendirme, 2. ara değerlendirme ve son test sonuçlarına göre okuma hız gelişimleri nasıldır?
7. Son test sonuçlarına göre deney grubu öğrencilerinin:
- a. Okuma hızlarında metin türüne göre istatistiksel olarak anlamlı bir fark var mıdır?
- b. Okuma hızları hangi metin türlerinde farklılaşmaktadır?

Yöntem

Araştırmanın Modeli

Bu çalışma nicel araştırma türlerinden deneysel araştırma; deneysel çalışma modellerinden ise yarı deneysel araştırma modelinde desenlenmiştir. Büyüköztürk ve arkadaşlarına (2013) göre, deneysel desenlerin temel amacı, değişkenler arasındaki neden sonuç ilişkisini test etmektir. Deneysel desenlerde araştırma sonuçlarının geçerliliğini artırmak için dışarıdan gelen tüm değişkenleri kontrol altına almak gerekir. Bu özelliğiyle en kesin sonuçlar deneysel desenli araştırmalardan elde edilir.

Bu araştırma yarı deneysel bir çalışma olarak planlanmıştır. Karasar'a göre yarı deneysel desenler gerçek deneysel desenlerde olması gereken kontrollerin sağlanamadığı durumlarda ya da bu kontrollerin yeterli olmadığı durumlarda başvurulan desendir (2016). Yarı deneysel çalışmalar, deneysel desenlerde tam olarak sağlanması gereken iç ve dış geçerliğin yeterince sağlanamadığı çalışmalardır. Örneğin yansız olarak atanması gereken katılımcıların her iki gruba da bu şekilde atanmaması çalışmanın yarı deneysel olduğunu gösterir (Can, 2016). Yarı deneysel yöntem eğitim araştırmalarında sıklıkla kullanılmaktadır. Tarih, saat, test etme ve araç gibi iç geçerliği tehdit edebilecek değişkenler araştırmanın deney ve kontrol gruplarını benzer şekilde etkileyeceklerdir (Çepni, 2012).

Çalışmada iki sınıf deney ve kontrol grupları olarak belirlenmiştir. Deney grubunda okuma hızını etkileyeceği düşünülen akan yazıyla etkinlikler yapılmıştır. Kontrol grubunda ise normal akış bozulmamış, Türkçe Öğretim Programı'nın uygulanmasına devam edilmiştir. Bu nedenle çalışmada deney ve kontrol gruplarını etkileyip kontrol altına alınamayacak değişkenlerin varlığından dolayı yarı deneysel desenlerden "ön test-son test eşitlenmemiş kontrol grup model" kullanılmıştır.

Ön test-son test eşitlenmemiş kontrol grup modeli, uygulama yapılacak bireyleri yansız seçmenin zor olduğu durumlarda eğitim araştırmalarında kullanılmaya en uygun modeldir. Cinsiyet, sosyo-ekonomik durum veya öğrencilerin devam ettikleri şubeler önceden bilinmektedir. Bu değişkenler araştırmacılar tarafından değiştirilemezler. Her iki gruba da ön test uygulanır. Daha sonra kontrol grubuyla uygulama yapılarak son test puanları karşılaştırılır (Baştürk, 2014).

Deney ve kontrol gruplarında araştırmanın başında ön test yapılarak öğrencilerin çalışma öncesi durumları kayıt altına alınmıştır. Daha sonra bağımsız değişken olan akan yazılı metinlerin etkisini süreç içerisinde gözlemlemek amacıyla deney grubunda ara değerlendirmeler yapılmıştır. Normal programlarına devam eden kontrol grubunda ise ara değerlendirmeler yapılmamış sadece ön test ve son test ölçümleri yapılmış, deney grubunun sonuçlarıyla karşılaştırılmıştır.

G1	01.1	X1.1	01.2	X1.2	01.3	X1.3	01.4
G2	01.2						02.2

Görsel 1: Modelin Simgesel Görünümü.

G1: Deney Grubu

G2: Kontrol Grubu

01.1: Deney Grubu Ön Testi

01.2, 01.3: Deney Grubuna Uygulanan Birinci ve İkinci Ara Değerlendirme

01.4: Deney Grubu Son Testi

02.1: Kontrol Grubu Ön Testi

02.2: Kontrol Grubu Son Testi

X1.1, X1.2, X1.3: Akan Yazılı Metinlerle Okuma Uygulamaları

Çalışma Grubu

Çalışma, Mardin ilinde bir devlet ilkokulunda 2018-2019 eğitim-öğretim yılının birinci döneminde yapılmıştır. Okulda ikinci sınıfta toplam üç şube bulunmaktadır. Seçilen sınıflarda deney grubu olarak uygulamanın daha kolay yapılabilmesi amacıyla araştırmacılardan birinin görev yaptığı sınıf seçilmiştir. Kontrol grubu seçiminde ise diğer iki şubenin sınıf öğretmenleriyle görüşülmüş öğrencilerin okuma düzeyleri ile ilgili bilgi alınmış ve deney grubunun okuma düzeyine yakın olduğuna karar verilen sınıfın kontrol grubu olmasına karar verilmiştir. Büyüköztürk ve arkadaşlarına (2013) göre bütün sınıfın çalışmaya katıldığı araştırmalarda daha verimli uygulama yapılabilmesi için araştırmacı tarafından çalışmanın yürütülmesi daha sağlıklı olacaktır. Ayrıca çalışma için bu yola başvurulmasının sebebi zaman, para ve iş gücü kaybını önlemede kolaylık sağlamasıdır.

Araştırmanın kontrol grubu ile deney grubuna eşit olduğu varsayılan öğrencilerin bulunduğu sınıf kontrol grubu olarak belirlenmiştir. Bu nedenle diğer iki şubeden biri uygun örnekleme ile belirlenmiş ve bu şube kontrol grubunu oluşturmuştur. "Bir araştırmada gözlem birimleri belli niteliklere sahip kişiler, olaylar, nesnelere ya da durumlarda oluşturulabilir. Bu durumda örneklem için belirlenen ölçütü karşılayan birimler örnekleme alınır" (Patton, 1990: Akt: Büyüköztürk vd., 2013: 91). Bu araştırmada örneklem seçiminde ölçüt, okuma yazma seviyeleri birbirine benzer olan öğrenciler olarak belirlenmiştir.

Araştırmada deney ve kontrol gruplarına okumaya geçmiş öğrenciler seçilmiştir. Başlangıçta deney grubunda 23 öğrenci, kontrol grubunda 26 öğrenci varken, dönem içerisinde deney grubunda iki öğrencinin nakil gitmesi sonucunda deney grubundaki öğrenci sayısı 21'e düşmüştür. İki gruptaki öğrenci sayılarının eşit olması için kontrol grubundan 5 öğrencinin sonuçları sınıf öğretmeni ile yapılan görüşme sonucunda değerlendirilmeye alınmamıştır. Böylece her iki grupta da eşit sayıda öğrencinin olması sağlanmıştır.

Veri Toplama Araçları

Araştırmada okuma hızı, öğrencilerin dakikada okudukları harf sayısına göre hesaplanmıştır. Öğrencilerin ön test, ara değerlendirmeler ve son testte yaptıkları okumalar videoya alınır daha sonra video izlenerek veriler elde edilmiştir. Öğrencilerin dakikada okudukları harf sayısı araştırmacılar tarafından hazırlanan okuma kayıt tablosuna kaydedilmiştir. Öğrencilerin okuma hızlarına üç farklı metin türü üzerinden bakılmıştır. Bu türler öyküleyici, bilgilendirici ve şiir metinleridir. Ön test, son test ve ara değerlendirmelerde kullanılacak metinler öğrencilerin daha önce görmedikleri metinler olmasına özen gösterilmiştir. Metinler bir önceki yılda Millî Eğitim Bakanlığı ve Talim Terbiye Kurulu onaylı 2, 3 ve 4. sınıf Türkçe Ders Kitaplarından alınmıştır. Bu metinlerin seçiminde hızlı okuyan öğrencilerin 1 dakikadan daha kısa sürede bitiremeyecekleri kadar uzun metinlerin seçimine özen gösterilmiştir. Seçilen metinler uzman görüşüne sunulmuş ve uygun olduğu görüşü alınmıştır. Bu metinlerin punto büyüklüğü (18 punto) 2. sınıf seviyesine uygun olacak şekilde ayarlanmıştır. Kâğıda

basılan metinlerde öğrencilerin okuma yazma öğrendiği yazı tipi olan dik temel harfler kullanılmıştır.

Verilerin Toplanması

Araştırma için hazırlanan etkinliklerin güvenilirliğini ölçmek amacıyla akan yazı etkinliklerinin ön uygulaması yapılmıştır. Ön uygulama akan yazı etkinliklerinin hazırlandığı videolarla 1. sınıf öğrencilerinin eğitim-öğretim yılının son ayı içerisinde yapılmıştır. Ön uygulama süreci 1 ay sürmüştür. Ön test, son test ve bir ara değerlendirmeye yer verilmiştir. Ön uygulama sonucunda öğrencilerin okuma hızlarının olumlu yönde ilerlediği ve güvenilir sonuç alındığı görülmüştür.

Araştırma, MEB'den gerekli izin alınarak 2018-2019 eğitim-öğretim yılının birinci döneminde, 2018 yılının ekim, kasım ve aralık aylarında; 12 hafta boyunca yürütülmüştür. Deney ve kontrol gruplarında ekim ayının ilk haftası içerisinde ön test uygulanmıştır. Her iki grubun da dakikada okudukları harf sayılarına bakılmıştır. Grupların ön testten aldığı sonuçların gruplarda nasıl bir dağılım gösterdiği ve gruplar arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığı uygulamalar öncesi ön test sonuçlarına göre kontrol edilmiştir. Uygulamalara ön test uygulanması yapıldıktan sonra başlanmıştır.

Uygulamanın yapılacağı dersler serbest etkinlik dersleri ve Türkçe dersleri olarak belirlenmiştir. Deney grubunda hafta içi günde 1 ders saati (son ders) projeksiyondan yansıtılarak akan yazı uygulaması yapılmıştır. Öğrencilere okuma pozisyonu bakımından rahat edebilecekleri şekilde bu metinler tek tek okutulmuştur. Akan yazı etkinlikleri Camtasio Studio 8 programıyla bilgisayar ortamında araştırmacılar tarafından hazırlanmıştır. Metinlerdeki yazılar sağdan sola gelecek şekilde ayarlanmıştır.

12 haftalık program sonucunda deney ve kontrol gruplarına son test uygulanmıştır. Testlerde metinler öğrencilere okutulup video kaydına alındıktan sonra bu videolar tek tek izlenmiştir. Bu izleme esnasında öğrencilerin dakikada okudukları harf sayıları ve okuma hatası yapılmış kelimeler belirlenmiştir. Yanlış okunan kelimeler çıkarıldıktan sonra öğrencilerden elde edilen veriler okuma kayıt tablosuna kaydedilmiştir.

Deney grubundaki öğrencilerin okuma hızlarında nasıl bir değişim olduğunu gözlemlemek için ön test, birinci ara değerlendirme, ikinci ara değerlendirme ve son test olmak üzere toplam dört değerlendirme yapılmıştır. Ön test ile birinci ara değerlendirme arasında 20, birinci ara değerlendirme ile ikinci ara değerlendirme arasında 20, ikinci ara değerlendirme ile son test arasında 20 uygulama yapılmak üzere toplam 60 uygulama yapılmıştır. Uygulamaların bitmesi sonucunda ocak ayının ilk haftasında her iki gruba son test uygulanmıştır. Deney grubunda yapılan uygulama sürecinde kontrol grubuna müdahalede bulunulmamıştır. Araştırma sona erdikten sonra bu grubun da bu yöntemden faydalanması için kontrol grubu sınıf öğretmenine akan yazının uygulanması hakkında bilgi verilmiştir.

Akan yazı etkinlikleri metinleri öyküleyici, bilgilendirici ve şiir türlerinde hazırlanmıştır. Her uygulama arasında 7 adet öyküleyici, 7 adet bilgilendirici ve 6 adet şiir türünde metin okutulmuştur. Bu metinler aydan aya süre ve kelime sayısında aşamalı olarak artırılmıştır. Öğrencilerin yazıyı kaçırıp yakalayamadığı durumlarda videolar durdurularak öğrencilerin kaldığı yerden okumaya devam etmeleri sağlanmıştır. Akan yazı etkinliklerinde kullanılan metinler internet sitelerinden ya da bir önceki yılın Türkçe ders kitaplarından öğrencilerin seviyelerine uygun olanlardan seçilmiştir. Çalışmanın son aşamasında deney ve kontrol gruplarına son test uygulanmıştır. Çalışma sürecinde kullanılan araç gereçler; projeksiyon, bilgisayar, yazıcı, Türkçe ders kitabı Camtasio Studio 8 programı ve video kayıt cihazıdır.

Veri Analizi

Öğrencilerin okuma hızları ölçmek üzerine yapılan bu çalışmada deney ve kontrol gruplarının ön test, ara değerlendirmeler, son test puanlarının deney ve kontrol grupları arasındaki farka bakılmıştır. Ayrıca aritmetik ortalama, standart sapma, minimum maksimum değerler gibi betimsel istatistik değerleri de hesaplanmıştır. Verilerin analizinde SPSS 23 paket programı kullanılmıştır. Veri analizleri hem grupların farklı değerlendirmeleri arasında hem de aynı değerlendirmelerde iki grubun ölçümlerine göre yapılmıştır. Yani hem deney ve kontrol gruplarının kendi ön test ve son test sonuçları analiz edilmiş hem de bu grupların testlerdeki sonuçları birbirine göre karşılaştırılmıştır. Bu iki farklı grup karşılaştırılırken (ilişkisiz örneklem) ve aynı grubun tekrarlı ölçüm sonuçları karşılaştırılırken

(ilişkili örneklem) farklı testler kullanılmıştır. Verilerin analizi yapılması için öncelikle parametrik ya da nonparametrik testlerden hangilerinin uygulanmasına karar verilmelidir. Karşılaştırılacak iki gruptaki verilerin az olması, veri dağılımındaki anormallikler, verilerin sıralama ölçeğinde olması analiz için yapılacak testlerin nonparametrik olmasını gerektirir (Can, 2016).“Parametrik testlerin sayıtları karşılanamıyorsa, nonparametrik denklemleri kullanılmalıdır” (Balci, 2013: 262).Bu çalışmada da deney ve kontrol gruplarında n=21 katılımcının bulunması analizler için nonparametrik testlerin uygulanmasını gerektirmektedir.

İlişkisiz (bağımsız) örneklem için yani deney ve kontrol gruplarının verilerinin karşılaştırılacağı alt problemlerde parametrik bir test olan t-testinin karşılığı Mann-Whitney U testi uygulanabilir (Can, 2016). Bu test ile deney ve kontrol gruplarının ortalamaları karşılaştırılmıştır. İlişkili (bağımlı) örneklem için yani deney ve kontrol gruplarının art arda yapılan değerlendirmelerini karşılaştırmak için parametrik bir test olan t-testinin alternatifi olarak Wilcoxon İşaretli Sıralar ölçümüyle analiz yapılabilir (Can, 2016). Bu test ile grupların farklı zamanlarda yapılan ölçümlerdeki değerleri karşılaştırılmıştır. Mann-Whitney U testi ve Wilcoxon İşaretli Sıralar testi temelde ortanca testine dayanırlar. Ölçümlerin sürekliliği sağlandığında gruplar arasında ve gruplar için anlamlı fark olup olmadığını ortaya koyarlar. Ölçüm puanlarının sıra toplamlarını kullanarak miktarlarını da dikkate aldığından en güçlü parametrik olmayan testlerdir (Büyüköztürk, 2016). Deney grubu öğrencilerinin son test puanları cinsiyet değişkenine göre karşılaştırılmıştır. Burada da Mann-Whitney U testi kullanılmıştır. Yine deney grubunun son test sonuçlarına göre öğrencilerin okuma hızlarının metin türü bakımından anlamlı olarak farklılaşıp farklılaşmadığına Friedman testi ile bakılmıştır. Öğrencilerin okuma hızlarının hangi metin türüne göre farklılaştığını bulmak için Wilcoxon testi uygulanmıştır.

Bulgu ve Yorumlar

Aşağıda toplanan verilerden elde edilen bulgular ve yorumları yer almaktadır.

1. Ön test sonuçlarına göre deney ve kontrol gruplarının okuma hızları arasındaki fark

Deney ve kontrol gruplarında yapılan ön testin sonuçlarına göre deney ve kontrol gruplarının okuma hızları arasında anlamlı bir fark olup olmadığını tespit etmek için yapılan Mann Whitney U testinin sonuçları Görsel 2’de sunulmuştur.

Grup	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
Deney Grubu	21	20,48	430,00	199,00	0,54
Kontrol Grubu	21	22,52	473,00		

Görsel 2: Ön test sonuçlarına göre deney ve kontrol gruplarının okuma hızları arasındaki fark

Görsel 2 incelendiğinde, deney grubunun bir dakikada okudukları harf sayısı ile kontrol grubunun bir dakikada okudukları harf sayısı arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark ($U=199,00$) olmadığı görülmektedir ($p=0.54$).Bu bulgu göz önüne alındığında uygulama öncesinde iki grubun okuma hızlarının birbirine yakın olduğu söylenebilir.

2. Ön test sonuçlarına göre deney ve kontrol gruplarının öyküleyici metinlerde okuma hızları arasındaki fark

Deney ve kontrol gruplarında yapılan ön testin sonuçlarına göre öyküleyici metinlerde okuma hızları arasında anlamlı bir fark olup olmadığını tespit etmek için yapılan Mann Whitney U testinin sonuçları Görsel 3’te sunulmuştur.

Grup	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
Deney Grubu	21	21,45	450,50	219,50	0,98
Kontrol Grubu	21	21,55	452,50		

Görsel 3: Ön test sonuçlarına göre deney ve kontrol gruplarının öyküleyici metinlerde okuma hızları arasındaki fark

Görsel 3 incelendiğinde, deney ve kontrol gruplarının öyküleyici metin okuma hızları arasında anlamlı fark olmadığı görülmektedir ($p=0.98$). Bu bulgu göz önüne alındığında uygulama öncesinde iki grubun öyküleyici metin türündeki okuma hızlarının birbirine yakın olduğu söylenebilir.

3. Ön test sonuçlarına göre deney ve kontrol gruplarının bilgilendirici metin okuma hızları arasındaki fark

Deney ve kontrol gruplarında yapılan ön testin sonuçlarına göre bilgilendirici metinlerde okuma hızları arasında anlamlı bir fark olup olmadığını tespit etmek için yapılan Mann Whitney U testinin sonuçları Görsel 4'te sunulmuştur.

Grup	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
Deney Grubu	21	19,98	419,50	188,50	0,42
Kontrol Grubu	21	23,02	483,50		

Görsel 4: Ön test sonuçlarına göre deney ve kontrol gruplarının bilgilendirici metin okuma hızları arasındaki fark

Görsel 4 incelendiğinde, deney ve kontrol gruplarının bilgilendirici metin okuma hızları arasında anlamlı bir fark olmadığı görülmektedir ($p=0.42$). Bu bulgu göz önüne alındığında uygulama öncesinde iki grubun bilgilendirici metin türündeki okuma hızlarının birbirine yakın olduğu söylenebilir.

4. Ön test sonuçlarına göre deney ve kontrol gruplarının şiir okuma hızları arasında fark

Deney ve kontrol gruplarında yapılan ön testin sonuçlarına göre şiir türü metinlerde okuma hızları arasında anlamlı bir fark olup olmadığını tespit etmek için yapılan Mann Whitney U testinin sonuçları Görsel 5'te sunulmuştur.

Grup	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
Deney Grubu	21	19,33	406,00	175,00	0,25
Kontrol Grubu	21	23,67	497,00		

Görsel 5: Ön test sonuçlarına göre deney ve kontrol gruplarının şiir türü metinlerde okuma hızları arasındaki fark

Görsel 5 incelendiğinde, deney ve kontrol gruplarının şiir okuma hızları arasında anlamlı bir fark olmadığı görülmektedir ($p=0.25$). Bu bulgu göz önüne alındığında uygulama öncesinde iki grubun şiir türü metinlerdeki okuma hızlarının birbirine yakın olduğu söylenebilir.

5. Son test sonuçlarına göre deney ve kontrol gruplarının okuma hızları arasındaki fark

Deney ve kontrol gruplarının üç metin türünde ortalamaları alınan son test sonuçlarına göre okuma hızları arasında anlamlı bir fark olup olmadığını tespit etmek için yapılan Mann Whitney U testinin sonuçları Görsel 6'da sunulmuştur.

Grup	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
Deney Grubu	21	26,76	562,00	110,00	0,005
Kontrol Grubu	21	16,24	341,00		

Görsel 6: Son test sonuçlarına göre deney ve kontrol gruplarının okuma hızları arasındaki fark

Görsel 6 incelendiğinde, deney grubu ile kontrol grubunun okuma hızları arasında anlamlı bir fark olduğu görülmektedir ($U=110,00$, $p<0.05$). İki grubun sıra ortalamaları dikkate alındığında akan yazı etkinlikleriyle uygulama yapılan öğrencilerin uygulamaya katılmayan öğrencilerden daha hızlı okuduğu anlaşılmaktadır. Bu bulgu, akan yazı etkinliklerinin okuma hızını arttırmada etkili olduğunu göstermektedir.

6. Son test sonuçlarına göre deney ve kontrol gruplarının öyküleyici metinlerde okuma hızları arasındaki fark

Deney ve kontrol gruplarının son test sonuçlarına göre öyküleyici metinlerde okuma hızları arasında anlamlı bir fark olup olmadığını tespit etmek için yapılan Mann Whitney U testinin sonuçları Görsel 7'de sunulmuştur.

Grup	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
Deney Grubu	21	26,67	560,00	112,00	0,006
Kontrol Grubu	21	16,33	343,00		

Görsel 7: Son test sonuçlarına göre deney ve kontrol gruplarının öyküleyici metinlerde okuma hızları arasında fark

Görsel 7 incelendiğinde, deney grubu ile kontrol grubunun öyküleyici metin okuma hızları arasında anlamlı bir fark olduğu görülmektedir ($U=112,00$, $p<0.05$). İki grubun sıra ortalamaları dikkate alındığında akan yazı etkinlikleriyle uygulama yapılan öğrencilerin uygulamaya katılmayan öğrencilerden daha hızlı okuduğu anlaşılmaktadır. Bu bulgu, akan yazı etkinliklerinin öyküleyici metinleri okuma hızlarını arttırmada etkili olduğunu göstermektedir.

7. Son test sonuçlarına göre deney ve kontrol gruplarının bilgilendirici metinlerde okuma hızları arasındaki fark

Deney ve kontrol gruplarının son test sonuçlarına göre bilgilendirici metinlerde okuma hızları arasında anlamlı bir fark olup olmadığını tespit etmek için yapılan Mann Whitney U testinin sonuçları Görsel 8'de sunulmuştur.

Grup	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
Deney Grubu	21	24,38	512,00	160,00	0,12
Kontrol Grubu	21	18,62	319,00		

Görsel 8: Son test sonuçlarına göre deney ve kontrol gruplarının bilgilendirici metinlerde okuma hızları arasındaki fark

Görsel 8 incelendiğinde, deney grubu ile kontrol grubunun bilgilendirici metin okuma hızları arasında anlamlı bir fark olmadığı görülmektedir ($U=160,00$, $p>0.05$). Bu bulguya göre, akan yazı etkinliklerinin bilgilendirici metinleri okuma hızlarını arttırmada etkili olmadığı söylenebilir.

8. Son test sonuçlarına göre deney ve kontrol gruplarının şiir okuma hızları arasındaki fark

Deney ve kontrol gruplarının son test sonuçlarına göre şiir türü metinlerde okuma hızları arasında anlamlı bir fark olup olmadığını tespit etmek için yapılan Mann Whitney U testinin sonuçları Görsel 9'da sunulmuştur.

Grup	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U
Deney Grubu	21	26,62	559,00	113,00
Kontrol Grubu	21	16,38	344,00	

Görsel 9: Son test sonuçlarına göre deney ve kontrol gruplarının şiir türü metinlerde okuma hızları arasındaki fark

Görsel 9 incelendiğinde, deney grubu ile kontrol grubunun şiir türü metinlerde okuma hızları arasında anlamlı bir fark olduğu görülmektedir ($U=113,00$, $p<0.05$). İki grubun sıra ortalamaları dikkate alındığında akan yazı etkinlikleriyle uygulama yapılan öğrencilerin uygulamaya katılmayan öğrencilerden daha hızlı okuduğu anlaşılmaktadır. Bu bulguya göre, akan yazı etkinliklerinin şiir türü metinlerin okuma hızlarını arttırdığı söylenebilir.

9. Deney grubuna ait ön test ve son test sonuçlarına göre okuma hızları arasında hızları arasındaki fark

Akan yazı etkinlikleriyle uygulama yapılan öğrencilerin uygulama öncesi ve uygulama sonrası ölçümlerinin üç metin türünde ortalamaları alınarak elde edilen veriler arasında fark olup olmadığına bakmak için Wilcoxon İşaretli Sıralar test analizleri Görsel 10'da sunulmuştur.

Ön test-Son test	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	z	p
Negatif Sıralar	0	0	0		
Pozitif Sıralar	21	11	231	-4,01*	0,001
Fark Olmayan	0				

* Negatif Sıralara Dayalı

Görsel 10: Deney grubunun ön test-son test sonuçlarına göre okuma hızları arasındaki fark

Görsel 10 incelendiğinde, deney grubunun ön test sonuçları ile son test sonuçları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğu görülmektedir ($z=-4,01$, $p<0,05$). Fark puanlarına ait sıra ortalaması ve bunların toplamları göz önüne alındığında, hesaplanan farkın pozitif sıralarda, yani son test puanı lehinde olduğu görülmektedir. Ayrıca bu testle elde edilen bulgularla bütün katılımcıların ön teste göre son testte okuma hızını arttırdığı görülmektedir. Bu bulguya göre, akan yazı etkinliklerinin deney grubunun okuma hızlarını arttırdığı söylenebilir.

	N	$\bar{X}$	SS	Minimum	Maksimum
Ön Test	21	225,14	105,42	44,00	446,00
Son Test	21	458,23	129,56	219,00	750,00

Görsel 11: Deney grubunun ön test-son test sonuçlarına göre okuma hızlarının betimsel istatistikleri

Görsel 11 incelendiğinde, ön testte ortalama $\bar{x}=225,14$ iken son testte $\bar{x}=458,23$ olduğu görülmektedir. Ön testte okuması en yavaş olan öğrenci 44 harf okurken son testte okuması en yavaş olan öğrenci 219 harf okumuştur. Ön testte en hızlı okuyan öğrenci 446 harf okurken son testte en hızlı okuyan öğrenci 750 harf okumuştur. İki test arasında görülen bu fark, okuma hızında iki katından fazla artış olduğunu göstermektedir.

10. Deney grubuna ait ön test ve son test sonuçlarına göre öyküleyici metinlerde okuma hızları arasındaki fark

Deney grubundaki öğrencilerin uygulama öncesi ve uygulama sonrası ölçümlerinin arasında fark olup olmadığına bakmak için Wilcoxon İşaretli Sıralar test analizleri Görsel 12'de sunulmuştur.

Ön test-Son test	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	z	p
Negatif Sıralar	0	0	0		
Pozitif Sıralar	21	11	231	-4,01*	0,001
Fark Olmayan	0				

* Negatif Sıralara Dayalı

Görsel 12: Deney grubunun ön test-son test sonuçlarına göre öyküleyici metinlerde okuma hızları arasındaki fark

Görsel 12 incelendiğinde, deney grubunun ön test sonuçları ile son test sonuçları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğu görülmektedir ($z=-4,01$, $p<0,05$). Fark puanlarına ait sıra ortalaması ve bunların toplamları göz önüne alındığında, hesaplanan farkın pozitif sıralarda, yani son test puanı lehinde olduğu görülmektedir. Ayrıca bu testle elde edilen bulgularla bütün katılımcıların ön teste göre son testte okuma hızını arttırdığı görülmektedir. Bu sonuçlara göre akan yazı etkinliklerinin deney grubunun öyküleyici metinleri okuma hızlarını arttırdığı söylenebilir.

	N	$\bar{X}$	SS	Minimum	Maksimum
Ön Test	21	228,28	106,66	69,00	423,00
Son Test	21	457,09	133,40	206,00	743,00

Görsel 13: Deney grubunun ön test-son test sonuçlarına göre öyküleyici metinlerde okuma hızlarının betimsel istatistikleri

Görsel 13 incelendiğinde, ön testte ortalama $\bar{x}=228,28$ iken son testte $\bar{x}=457,09$ olduğu görülmektedir. Ön teste okuması en yavaş olan öğrenci 69 harf okurken son testte okuması en yavaş olan öğrenci 206 harf okumuştur. Ön testte en hızlı okuyan öğrenci 423 harf okurken son testte en hızlı okuyan öğrenci 743 harf okumuştur.

11. Deney grubuna ait ön test ve son test sonuçlarına göre bilgilendirici metinlerde okuma hızları arasındaki fark

Deney grubu öğrencilerinin ön test ve son test ölçümlerinin arasında fark olup olmadığına bakmak için Wilcoxon İşaretli Sıralar test analizleri Görsel 14'te sunulmuştur.

Ön test-Son test	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	z	p
Negatif Sıralar	0	0	0	-4,01*	0,001
Pozitif Sıralar	21	11	231		
Fark Olmayan	0				

* Negatif Sıralara Dayalı

Görsel 14: Deney grubunun ön test-son test sonuçlarına göre bilgilendirici metinlerde okuma hızları arasındaki fark

Görsel 14 incelendiğinde, deney grubunun ön test sonuçları ile son test sonuçları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğu görülmektedir ($z=-4,01$, $p<0,05$). Fark puanlarına ait sıra ortalaması ve bunların toplamları göz önüne alındığında, hesaplanan farkın pozitif sıralarda, yani son test puanı lehinde olduğu görülmektedir. Ayrıca bu testle elde edilen bulgularla bütün katılımcıların ön teste göre son testte okuma hızını arttırdığı görülmektedir. Bu sonuçlara göre akan yazı etkinliklerinin deney grubunun bilgilendirici metinleri okuma hızlarını arttırdığı söylenebilir.

	N	$\bar{X}$	SS	Minimum	Maksimum
Ön Test	21	205,33	102,20	31,00	434,00
Son Test	21	412,28	131,22	176,00	755,00

Görsel 15: Deney grubunun ön test-son test sonuçlarına göre bilgilendirici metinlerde okuma hızlarının betimsel istatistikleri

Görsel 15 incelendiğinde, ön testte ortalama $\bar{x}=205,33$ iken son testte $\bar{x}=412,28$ olduğu görülmektedir. Ön teste okuması en yavaş olan öğrenci 31 harf okurken son testte okuması en yavaş olan öğrenci 176 harf okumuştur. Ön testte en hızlı okuyan öğrenci 434 harf okurken son testte en hızlı okuyan öğrenci 755 harf okumuştur.

12. Deney grubuna ait ön test ve son test sonuçlarına göre şiir okuma hızları arasındaki fark

Deney grubu öğrencilerinin ön test ve son test ölçümlerinin arasında fark olup olmadığına bakmak için Wilcoxon İşaretli Sıralar test analizleri Görsel 16'da sunulmuştur.

Ön test-Son test	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	z	p
Negatif Sıralar	0	0	0	-4,01*	0,001
Pozitif Sıralar	21	11	231		
Fark Olmayan	0				

* Negatif Sıralara Dayalı

Görsel 16: Deney grubunun ön test-son test sonuçlarına göre şiir türü metinlerde okuma hızları arasındaki fark

Görsel 16 incelendiğinde, deney grubunun ön test sonuçları ile son test sonuçları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğu görülmektedir ($z=-4,01$, $p<0,05$). Fark puanlarına ait sıra ortalaması ve bunların toplamları göz önüne alındığında, hesaplanan farkın pozitif sıralarda, yani son test puanı lehinde olduğu görülmektedir. Ayrıca bu testle elde edilen bulgularla bütün katılımcıların ön teste göre son testte okuma hızını arttırdığı görülmektedir. Bu sonuçlara göre akan yazı etkinliklerinin deney grubunun şiir türü metinleri okuma hızlarını arttırdığı söylenebilir.

	N	$\bar{X}$	SS	Minimum	Maksimum
Ön Test	21	236,85	111,12	33,00	482,00
Son Test	21	480,23	126,30	253,00	753,00

Görsel 17: Deney grubunun ön test-son test sonuçlarına göre şiir türü metinlerde okuma hızlarının betimsel istatistikleri

Görsel 17 incelendiğinde, ön testte ortalama $\bar{x}=236,85$ iken son testte $\bar{x}=480,23$ olduğu görülmektedir. Ön testte okuması en yavaş olan öğrenci 33 harf okurken son testte okuması en yavaş olan öğrenci 482 harf okumuştur. Ön testte en hızlı okuyan öğrenci 482 harf okurken son testte en hızlı okuyan öğrenci 753 harf okumuştur.

13. Kontrol grubu ön test ve son test sonuçlarına göre okuma hızları arasındaki fark

Kontrol grubu öğrencilerinin üç metin türünde ortalamalarının alındığı ön test ve son test ölçümlerinin arasında fark olup olmadığına bakmak için Wilcoxon İşaretli Sıralar test analizleri Görsel 18'de sunulmuştur.

Ön test-Son test	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	Z	p
Negatif Sıralar	1	1	1	-3,98*	0,001
Pozitif Sıralar	20	11,50	230		
Fark Olmayan	0				

* Negatif Sıralara Dayalı

Görsel 18: Kontrol grubunun ön test-son test sonuçlarına göre okuma hızları arasındaki fark

Görsel 18 incelendiğinde, kontrol grubunun ön test sonuçları ile son test sonuçları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğu görülmektedir ($z=-3,98$, $p<0,05$). Fark puanlarına ait sıra ortalaması ve bunların toplamları göz önüne alındığında, hesaplanan farkın pozitif sıralarda, yani son test puanı lehinde olduğu görülmektedir.

	N	$\bar{X}$	SS	Minimum	Maksimum
Ön Test	21	241,42	79,72	113,00	392,00
Son Test	21	344,71	109,34	161,00	515,00

Görsel 19: Kontrol grubunun ön test-son test sonuçlarına göre okuma hızlarının betimsel istatistikleri

Görsel 19 incelendiğinde, ön testte ortalama $\bar{x}=241,42$ iken son testte $\bar{x}=344,71$ olduğu görülmektedir. Ön testte okuması en yavaş olan öğrenci 113 harf okurken son testte okuması en yavaş olan öğrenci 161 harf okumuştur. Ön testte en hızlı okuyan öğrenci 392 harf okurken son testte en hızlı okuyan öğrenci 515 harf okumuştur.

14. Kontrol grubu ön test ve son test sonuçlarına göre öyküleyici metin okuma hızları arasındaki fark

Kontrol grubu öğrencilerinin ön test ve son test ölçümlerinin arasında fark olup olmadığına bakmak için Wilcoxon İşaretli Sıralar test analizleri Görsel 20'de sunulmuştur.

Ön test-Son test	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	z	p
Negatif Sıralar	1	1	1		
Pozitif Sıralar	20	11,50	230	-3,98*	0,001
Fark Olmayan	0				

* Negatif Sıralara Dayalı

Görsel 20: Kontrol grubunun ön test-son test sonuçlarına göre öyküleyici metinlerde okuma hızları arasındaki fark

Görsel 20 incelendiğinde, kontrol grubunun ön test sonuçları ile son test sonuçları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğu görülmektedir ($z=-3,98$, $p<0,05$). Fark puanlarına ait sıra ortalaması ve bunların toplamları göz önüne alındığında, hesaplanan farkın pozitif sıralarda, yani son test puanı lehinde olduğu görülmektedir.

	N	$\bar{X}$	SS	Minimum	Maksimum
Ön Test	21	227,61	86,96	107,00	395,00
Son Test	21	339,23	106,21	171,00	522,00

Görsel 21: Kontrol grubunun ön test-son test sonuçlarına göre öyküleyici metinlerde okuma hızlarının betimsel istatistikleri

Görsel 21 incelendiğinde, ön testte ortalama $\bar{x}=227,61$ iken son testte $\bar{x}=339,23$ olduğu görülmektedir. Ön teste okuması en yavaş olan öğrenci 107 harf okurken son testte okuması en yavaş olan öğrenci 171 harf okumuştur. Ön testte en hızlı okuyan öğrenci 395 harf okurken son testte en hızlı okuyan öğrenci 522 harf okumuştur.

15. Kontrol grubu ön test ve son test sonuçlarına göre bilgilendirici metin okuma hızları arasındaki fark

Kontrol grubu öğrencilerinin ön test ve son test ölçümlerinin arasında fark olup olmadığına bakmak için Wilcoxon İşaretli Sıralar test analizleri Görsel 22’de sunulmuştur.

Ön test-Son test	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	z	p
Negatif Sıralar	2	2,50	5		
Pozitif Sıralar	19	11,89	226	-3,84*	0,001
Fark Olmayan	0				

* Negatif Sıralara Dayalı

Görsel 22: Kontrol grubunun ön test-son test sonuçlarına göre bilgilendirici metinlerde okuma hızları arasındaki fark

Görsel 22 incelendiğinde, kontrol grubunun ön test sonuçları ile son test sonuçları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğu görülmektedir ($z=-3,84$, $p<0,05$). Fark puanlarına ait sıra ortalaması ve bunların toplamları göz önüne alındığında, hesaplanan farkın pozitif sıralarda, yani son test puanı lehinde olduğu görülmektedir.

	N	$\bar{X}$	SS	Minimum	Maksimum
Ön Test	21	223,80	77,63	97,00	360,00
Son Test	21	338,52	128,80	124,00	532,00

Görsel 23: Kontrol grubunun ön test-son test sonuçlarına göre bilgilendirici metinlerde okuma hızlarının betimsel istatistikleri

Görsel 23 incelendiğinde, ön testte ortalama $\bar{x}=223,80$ iken son testte $\bar{x}=338,52$ olduğu görülmektedir. Ön teste okuması en yavaş olan öğrenci 97 harf okurken son testte okuması en yavaş olan öğrenci 124 harf okumuştur. Ön testte en hızlı okuyan öğrenci 360 harf okurken son testte en hızlı okuyan öğrenci 532 harf okumuştur.

16. Kontrol grubu ön test ve son test sonuçlarına göre şiir türü metin okuma hızları arasındaki fark

Kontrol grubu öğrencilerinin ön test ve son test ölçümlerinin arasında fark olup olmadığına bakmak için Wilcoxon İşaretli Sıralar test analizleri Görsel 24'te sunulmuştur.

Ön test-Son test	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	Z	p
Negatif Sıralar	0	0	0	-4,01*	0,001
Pozitif Sıralar	21	11	231		
Fark Olmayan	0				

* Negatif Sıralara Dayalı

Görsel 24: Kontrol grubunun ön test-son test sonuçlarına göre şiir türü metinlerde okuma hızları arasındaki fark

Görsel 24 incelendiğinde, kontrol grubunun ön test sonuçları ile son test sonuçları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğu görülmektedir ($z=-4,01$, $p<0,05$). Fark puanlarına ait sıra ortalaması ve bunların toplamı göz önüne alındığında, hesaplanan farkın pozitif sıralarda, yani son test puanı lehinde olduğu görülmektedir. Yani, şiir türü metinlerde katılımcıların ön teste göre son testte okuma hızları artmıştır.

	N	$\bar{X}$	SS	Minimum	Maksimum
Ön Test	21	273,00	86,38	116,00	431,00
Son Test	21	380,95	114,75	167,00	531,00

Görsel 25: Kontrol grubunun ön test-son test sonuçlarına göre şiir türü metinlerde okuma hızlarının betimsel istatistikleri

Görsel 25 incelendiğinde, ön testte ortalama $\bar{x}=273,00$ iken son testte $\bar{x}=380,95$ olduğu görülmektedir. Ön teste okuması en yavaş olan öğrenci 116 harf okurken son testte okuması en yavaş olan öğrenci 114 harf okumuştur. Ön testte en hızlı okuyan öğrenci 431 harf okurken son testte en hızlı okuyan öğrenci 531 harf okumuştur.

17. Son test sonuçlarına göre deney grubu öğrencilerinin cinsiyete göre okuma hızları arasındaki fark

Deney grubundaki öğrencilerin cinsiyetlerine göre son test sonuçlarının okuma hızları arasında anlamlı bir fark olup olmadığını tespit etmek için yapılan Mann Whitney U testinin sonuçları Görsel 26'da sunulmuştur.

Cinsiyet	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
Erkek	12	11,04	132,50	53,50	0,97
Kız	9	10,94	98,50		

Görsel 26: Son test sonuçlarına göre deney grubu öğrencilerinin cinsiyete göre okuma hızları arasındaki fark

Görsel 26 incelendiğinde, kız ve erkek öğrencilerin okuma hızları arasında anlamlı bir fark olmadığı görülmektedir ($p=0,97$). Yani akan yazı etkinliklerinin, son test sonuçlarına göre deney grubu öğrencilerinde cinsiyet okuma hızında anlamlı bir farka neden olmadığı söylenebilir.

18. Son test sonuçlarına göre deney grubu öğrencilerinin cinsiyete göre öyküleyici metin okuma hızları arasındaki fark

Deney grubundaki öğrencilerin cinsiyetlerine göre son test sonuçlarının öyküleyici metinlerde okuma hızları arasında anlamlı bir fark olup olmadığını tespit etmek için yapılan Mann Whitney U testinin sonuçları Görsel 27'de sunulmuştur.

Cinsiyet	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
Erkek	12	10,83	130,00	52,00	0,88
Kız	9	11,22	101,00		

Görsel 27: Son test sonuçlarına göre deney grubu öğrencilerinin cinsiyete göre öyküleyici metin okuma hızları arasındaki fark

Görsel 27 incelendiğinde, kız ve erkek öğrencilerin öyküleyici metin okuma hızları arasında anlamlı bir fark olmadığı görülmektedir ($p=0.88$). Yani akan yazı etkinliklerinin, son test sonuçlarına göre deney grubu öğrencilerinde cinsiyet öyküleyici metin okuma hızında anlamlı bir farka neden olmadığı söylenebilir.

19. Son test sonuçlarına göre deney grubu öğrencilerinin cinsiyete göre bilgilendirici metin okuma hızları arasındaki fark

Deney grubundaki öğrencilerin cinsiyetlerine göre son test sonuçlarının bilgilendirici metinlerde okuma hızları arasında anlamlı bir fark olup olmadığını tespit etmek için yapılan Mann Whitney U testinin sonuçları Görsel 28’de sunulmuştur.

Cinsiyet	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
Erkek	12	10,88	130,50	52,50	0,91
Kız	9	11,17	100,50		

Görsel 28: Son test sonuçlarına göre deney grubu öğrencilerinin cinsiyete göre bilgilendirici metin okuma hızları arasındaki fark

Görsel 28 incelendiğinde, kız ve erkek öğrencilerin bilgilendirici metin okuma hızları arasında anlamlı bir fark olmadığı görülmektedir ($p=0.91$). Yani akan yazı etkinliklerinin, son test sonuçlarına göre deney grubu öğrencilerinde cinsiyet bilgilendirici metin okuma hızında anlamlı bir farka neden olmadığı söylenebilir.

20. Son test sonuçlarına göre deney grubu öğrencilerinin cinsiyete göre şiir okuma hızları arasındaki fark

Deney grubundaki öğrencilerin cinsiyetlerine göre son test sonuçlarının şiir türü metinlerde okuma hızları arasında anlamlı bir fark olup olmadığını tespit etmek için yapılan Mann Whitney U testinin sonuçları Görsel 29’da sunulmuştur.

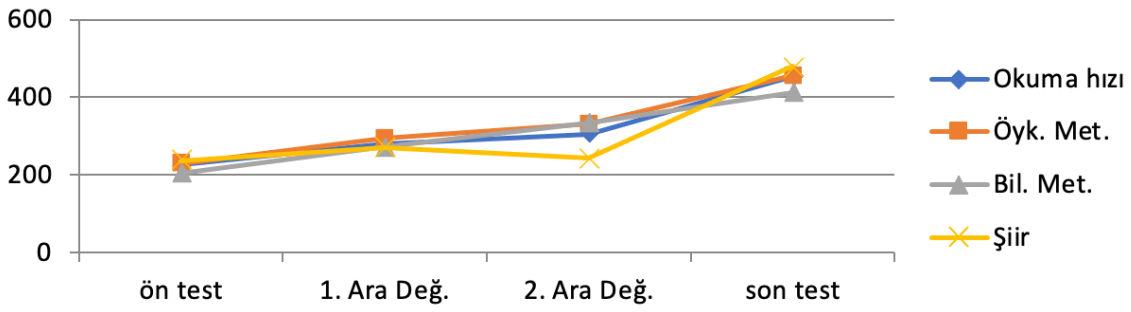
Cinsiyet	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
Erkek	12	10,79	129,50	51,50	0,85
Kız	9	11,28	101,50		

Görsel 29: Son test sonuçlarına göre deney grubu öğrencilerinin cinsiyete göre şiir türü metinlerde okuma hızları arasındaki fark

Görsel 29 incelendiğinde, kız ve erkek öğrencilerin şiir okuma hızları arasında anlamlı bir fark olmadığı görülmektedir ($p=0.85$). Yani akan yazı etkinliklerinin, son test sonuçlarına göre deney grubu öğrencilerinde cinsiyet şiir okuma hızında anlamlı bir farka neden olmadığı söylenebilir.

21. Deney grubu öğrencilerinin ön test, 1. ara değerlendirme, 2. ara değerlendirme ve son test sonuçlarına göre okuma hızı gelişimleri

Deney grubu öğrencilerinin ön test, 1. ara değerlendirme, 2. ara değerlendirme ve son test sonuçlarına göre okuma hızı gelişimleri Görsel 30’da verilmiştir.

Görsel 30: Deneysel grup öğrencilerinin okuma hızı gelişimleri

Görsel 30'da yer alan bu ara değerlendirmelere ve ön test son test sonuçlarına bakıldığında öğrencilerin okuma hızlarının her testte artış gösterdiği görülmektedir. Bu verilere göre öyküleyici ve bilgilendirici metin türlerinde okuma hızları sürekli artış göstermiştir. Ancak şiir türünde 2. ara değerlendirmede bir düşüş gözlenmiştir. Bu düşüşün sebebi test için kullanılan şiirin öğrencilerin ilgisini çekmemesi olabilir.

22. Son test sonuçlarına göre deney grubu öğrencilerinin okuma hızlarının metin türüne göre değişimi

Son test sonuçlarına göre deney grubu öğrencilerinin okuma hızlarının metin türüne göre değişimi Görsel 31'de verilmiştir.

Metin Türü	Sıra Ortalamaları	p
Öyküleyici Metin	2,14	0,001
Bilgilendirici Metin	1,38	
Şiir	2,48	

Görsel 31: Son test sonuçlarına göre deney grubu öğrencilerinin metin türlerine göre okuma hızlarının Friedman testi sonuçları

Görsel 31 incelendiğinde, deney grubu öğrencilerinin metin türlerini okuma hızları arasında anlamlı fark olduğu görülmektedir ($p=0,001$). Bu bulguya göre akan yazı etkinlikleri ile yürütülen çalışmalarda kullanılan farklı metin türlerinin okuma hızında anlamlı olarak farklılık oluşturduğu görülmektedir.

	N	$\bar{X}$	SS	Minimum	Maksimum
Öyküleyici Metin	21	457,09	133,40	206,00	743,00
Bilgilendirici Metin	21	412,28	131,22	176,00	755,00
Şiir	21	480,23	126,30	253,00	753,00

Görsel 32: Son test sonuçlarına göre deney grubu öğrencilerinin metin türlerine göre okuma hızlarının betimsel istatistikleri

Görsel 32 incelendiğinde, en hızlı okunan metnin şiir türünde okunduğunu ($\bar{x}=480,23$), en yavaş okunan metnin ise bilgilendirici metin ($\bar{x}=412,28$) olduğu görülmektedir.

23. Son test sonuçlarına göre deney grubu öğrencilerinin okuma hızları hangi metin türlerinde farklılaşmaktadır?

Son test sonuçlarına göre deney grubu öğrencilerinin okuma hızlarının metin türlerine göre Wilcoxon testi sonuçları Görsel 33'de verilmiştir.

	Bilgilendirici - Öyküleyici	Şiir - Öyküleyici	Şiir - Bilgilendirici
p	0,002	0,131	0,001

Görsel 33: Son test sonuçlarına göre deney grubu öğrencilerinin okuma hızlarının metin türlerine göre Wilcoxon testi sonuçları

Görsel 33 incelendiğinde, deney grubu öğrencilerinin okuma hızları arasında son test sonuçlarına göre bilgilendirici-öyküleyici metin (0,002), şiir-bilgilendirici metin (0,001) arasında anlamlı bir fark varken; şiir ve öyküleyici metin (0,131) arasında anlamlı bir fark olmadığı görülmektedir. Bu bulgu, akan yazı etkinlikleri ile yapılan çalışmaların bilgilendirici metin ile diğer metin türleri (şiir ve öykü) arasında anlamlı bir farklılığa yol açtığını göstermektedir.

Tartışma ve Sonuç

Bu araştırmada öntest sonucunda deney ve kontrol gruplarının genel okuma hızları ve diğer metin türleri okuma hızları sonuçları birbirine çok yakın çıkmış ve arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunamamıştır. Bu durum, grupların başlangıçta benzer okuma hızına sahip özellikte öğrencilerden oluştuğu şeklinde değerlendirilmiştir.

Son test sonuçlarına göre bu araştırmanın deney ve kontrol grupları arasında; genel okuma hızları, öyküleyici metinleri okuma hızları, bilgilendirici metinleri okuma hızları ve şiir okuma hızları karşılaştırıldığında, iki grup arasında genel okuma hızları, öyküleyici metinleri okuma hızları ve şiir okuma hızları arasında anlamlı fark bulunurken bilgilendirici metin okuma hızları arasında anlamlı fark bulunamamıştır. Ayrıca genel okuma hızlarında deney grubundaki bütün öğrenciler okuma hızlarını arttırırken kontrol grubunda bir öğrencinin okuma hızında düşüş vardır. Literatürde akan yazının okuma hızına etkisine yönelik araştırmaya rastlanmamıştır. Ancak çeşitli yöntemlerin okuma hızına etkisine yönelik çalışmalar vardır. Bu çalışmalardan Morra ve Tracey'nin (2006) akıcı okumayı geliştiren yöntemlerden olan eko okuma, tekrarlı okuma ve koro okuma yöntemlerinin kullandığı çalışmada öğrencilerin sesli okuma becerilerinin geliştiği sonucuna ulaşmıştır. Keskin'in (2012) yaptığı çalışmada ise eşli okuma, koro okuma ve yapılandırılmış okuma yöntemlerinin okuma hızlarına etkisi araştırılmış bu yöntemlerin kullanıldığı üç grup kurulmuştur. Bu yöntemlerin hepsinin okuma hızlarını geliştirdiği görülmüş ama en çok gelişimin yapılandırılmış okuma yönteminin kullanıldığı grupta olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Yapılan farklı çalışmalarda da öğrencilerin okuma hızlarının ortalamalarına bakılmıştır. Güneri (1987) yaptığı üçüncü sınıfların okuma hızı puanlarının ortalamalarını 66,18 olarak bulmuştur. Akçamete (1989) tarafından yapılan bir araştırmada ise üniversite öğrencilerinin okuma hızlarının ortalamasının dakikada 143,2 kelime olduğu tespit edilmiştir. Luma'nın (2002) deney grubuna geleneksel yöntemden daha yoğun yeni gelişmeler ışığında bir program uyguladığı araştırmada da deney grubunun kontrol grubuna göre daha hızlı okuduğu bulunmuştur. Dedebali'nin (2008) yaptığı çalışmada ise hızlı okuma yöntemlerinin okuma hızına ve okuduğunu anlamaya etkisi araştırılmış; hızlı okuma yöntemleri ile eğitim almış deney grubu öğrencilerinin bilgilendirici metin türünde, gazete haberi metin türünde ve deneme türü metinlerde kontrol grubuna göre daha hızlı okudukları sonuçlarına ulaşılmıştır. Bu çalışmaların sonuçlarına bakıldığında okuma hızını geliştirmek için kullanılan yöntemlerin ve yapılan çalışmaların genel olarak olumlu sonuçlar verdiği görülmektedir. Bu çalışmada da okuma hızını geliştirmek için kullanılan akan yazı etkinliklerinin uygulandığı deney grubunun okuma hızı, kontrol grubundaki öğrencilere göre daha yüksek çıkmıştır. Son testte deney ve kontrol gruplarının okuma hızları ortalamaları karşılaştırıldığında deney grubunun ortalaması 458,23; kontrol grubunun ortalaması ise 344,71'dir. Son teste göre deney grubunun öyküleyici metin okuma hızı ortalaması 457,09; kontrol grubunun okuma hızı ortalaması 339,23'tür. Deney grubunun bilgilendirici metin okuma hızı ortalaması 412,28; kontrol grubunun okuma hızı ortalaması 338,52'dir. Deney grubunun şiir türünde okuma hızı ortalaması 480,23 iken kontrol grubunun ortalaması 380,95'tir. Son testte deney grubunun okuma hızı kontrol grubuna göre daha yüksek olmuştur. Coşkun'un (2003) lise ikinci sınıf öğrencilerinin

metin türlerine göre okuma hızlarını incelediği araştırmasında öğrencilerin en hızlı okudukları metin türü gazete metinleri olduğu tespit edilmiştir. En yavaş okunan metin türü ise bilimsel metinler olmuştur. Bu çalışmada da deney ve kontrol gruplarının bilgilendirici metin okuma hızları arasında anlamlı fark bulunamamıştır. Buradan bu akan yazı etkinliklerinin bilgilendirici metin okuma hızında beklenen etkiyi gösteremediği sonucuna ulaşılabilir. Bu çalışmalar da göstermektedir ki okuma hızını artırmaya yönelik yapılan çalışmalar genel olarak katılımcıların okuma hızını artırmaktadır.

Deney grubunun ön test ve son test sonuçlarına göre, genel okuma hızları ve metin türlerine göre okuma hızları karşılaştırıldığında deney grubunun genel okuma hızlarında ve diğer metin türlerini okuma hızlarında artış olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Yapılan analiz sonucunda bu artışın ön test son test sonuçlarına göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Deney grubunun okuma hızları ortalaması ön testte 225,14 iken son testte 458,23 olarak ölçülmüştür. Öyküleyici metin türünde deney grubunun okuma hızı ortalaması ön testte 228,28 iken son testte 457,09 olarak ölçülmüştür. Bilgilendirici metin türünde okuma hızı ortalaması ön testte 205,33 iken son testte 412,28 olarak ölçülmüştür. Şiir türü metin okuma hızı ortalaması ön testte 236,85 iken son testte 480,23 olarak ölçülmüştür. Bu sonuçlara göre deney grubunun okuma hızı ön teste göre son testte artmıştır. Akan yazı etkinlikleriyle uygulama yapılan öğrencilerin hepsinin okuma hızının arttığı sonucuna ulaşılmıştır. Bozan (2012) tarafından yapılan çalışmada hızlı okuma eğitiminin etkisini üç metin türünde incelenmiş, deney grubunun gazete yazısı ön test okuma hızı ortalaması 145,00 iken son testte 467,60 olduğu tespit edilmiştir. Hikâye türü metinde ön testte okuma hızı ortalaması 153,23 iken son testte 482,70 olduğu tespit edilmiştir. Makale türünde ise ön testte okuma hızı ortalaması 162,40 iken son testte 495,10 olduğu tespit edilmiştir. Bu sonuçlarda göre üç metin türünde de ön test ve son test arasında istatistiksel olarak anlamlı fark bulunduğu, en yüksek artışın ise makale türünde olduğu görülmüştür. Bu sonuçlara dayanarak, akan yazı etkinliklerinin katılımcıların okuma hızlarını olumlu etki ettiği söylenebilir.

Deney grubundaki öğrencilerin okuma hızlarının cinsiyete göre farklılaşıp farklılaşmadığına bakıldığında, öğrencilerin genel okuma hızlarında ve metin türüne göre okuma hızlarında arasında cinsiyete göre anlamlı bir farklılık bulunamamıştır. Kayıran ve Ağaçkiran (2008), Kaya (2016), Baştuğ (2012), Keskin (2012), Şahin (2011), Saracaloğlu, Dedeşali ve Karasakaloğlu (2011) yaptıkları çalışmalarda da kız ve erkek öğrencilerin okuma hızları arasında anlamlı bir fark bulunmamıştır. Buna karşın Güneri (1987) ve Durukan'ın (2013) yaptığı çalışmalarda cinsiyet değişkenine göre okuma hızları arasında anlamlı bir fark bulunmuştur. Bu da okuma hızında kesin belirleyici olmadığına bir göstergesi olarak değerlendirilebilir.

Deney grubunun son test sonuçlarına göre metin türlerini okuma hızları arasında anlamlı fark olup olmadığına bakıldığında, öğrencilerin okuma hızları ile metin türleri arasında anlamlı fark bulunmuştur. Metin türlerinin okunma hızı ortalamalarına bakıldığında deney grubunun ön test sonuçlarına göre en hızlı okunan metin 236,25 ortalamayla şiir, en yavaş okunan metin ise 205,33 ortalamayla bilgilendirici metin olmuştur. Öyküleyici metin türünün okuma hızı ortalaması ise 228,28'dir. Son test sonuçlarına göre ise dakikada okudukları harf sayısı ortalamalarına bakıldığında en hızlı okunan metin 480,23 ortalamayla yine şiir türüdür. En yavaş okunan metin ise 412,28 ortalamayla yine bilgilendirici metin türüdür. Öyküleyici metin türünün okuma hızı ortalaması ise 457,09'dur. Metin türlerine göre okuma ortalamalarına bakıldığında Coşkun (2003)'ün yaptığı çalışmada da en yavaş okunan metin türü, bilgilendirici metin olmuştur. Metinlerin birbirleri arasında okunma hızında anlamlı fark olup olmadığına bakıldığında ise bilgilendirici-öyküleyici ve şiir bilgilendirici metin arasında anlamlı fark varken; öyküleyici şiir arasında anlamlı fark bulunamamıştır. Baştuğ (2012)'ün yaptığı çalışmada öğrencilerin çeşitli değişkenlere göre akıcı okumaları karşılaştırılmıştır. Akıcı okuma becerilerinden hızlı okumanın metin türüne göre aralarında anlamlı fark olup olmadığına bakıldığında hikâye edici ve bilgilendirici metin türleri arasında anlamlı fark bulunamamıştır. Deney grubunda araştırma süresince yapılan ön test, son test ve iki ara değerlendirmelerin ortalamalarına bakıldığında, bu ortalamalarda her ölçümde okuma hızları artarken sadece ikinci ara değerlendirmede şiir türü metinde okuma hızının düştüğü tespit edilmiştir. Buna karşın deney grubunun şiir metinlerinde okuma hızları son testte yükselmiştir. Hatta diğer şiir türü metinlerde diğer iki türdeki metinlere göre daha yüksek çıkmıştır.

Bu araştırmada akan yazının okuma hızına etkisi araştırılmıştır. Araştırma sonuçları genel olarak ele alındığında akan yazı etkinliklerinin okuma hızına etkisinin olduğu, bu etkinin ise olumlu yönde olduğu görülmektedir. Okuma hızında metin türlerine göre de farklılıklar görülmektedir. Bu farklılıklar hem ön testte hem de son testte tespit edilmiştir. Araştırmada yararlanılan metin türlerinden biri olan şiir, diğer türlere göre daha yüksek ortalamaya sahiptir. Bu sonuçlar diğer araştırma sonuçlarıyla genelde paralellik göstermektedir.

Öneriler

Uygulamaya yönelik öneriler:

1. Uygulama sonrası yapılan son testlerde deney grubunun hem ön teste göre son testte okuma hızının arttığı hem de kontrol grubundan daha hızlı okuduğu tespit edilmiştir. Bu nedenle akan yazı yöntemi okuma hızını geliştirmek amacıyla kullanılmalıdır.
2. Bu yöntem ilkokulda her sınıfın seviyesine göre metinler kullanılmak kaydıyla farklı sınıflarda da kullanılabilir. Bu şekilde hem eğlendirici hem de eğitici bir etkinlik haline gelir.
3. Deney ve kontrol grubunun bilgilendirici metinlerde son test puanları arasında anlamlı fark çıkmadığından ve en yavaş okunan metin türünün bilgilendirici metin olmasından dolayı akan yazı yönteminin uygulama sürecinde daha fazla bilgilendirici metne yer verilebilir.
4. Akan yazı yöntemi, geri dönme ve kelime kelime okuma gibi okuma hızını düşürecek hataların yapılmasına imkân vermemektedir. Bu yüzden bu etkinlikler okuma hızını geliştirmenin yanında okuma hatalarını gidermek için kullanımı incelenmelidir.

Öğretmenlere ve eğitim yöneticilerine yönelik öneriler:

1. Öğretmenler, okuma hızını artırmada akan yazı yönteminden yararlanabilirler.
2. Öğretmenler, öğrencilerin okuma hızlarını zaman zaman tespit ederek bunu geliştirecek çalışmalar yaptırmalıdır.
3. Öğretmenlere öğrencilerin okuma hızlarını arttırmaları, okuduğunu anlama becerilerini arttırmaları ve okuma hatalarını azaltmalarına yönelik hizmet içi eğitim verilebilir.
4. Hızlı okuma becerileriyle ilgili bir konu ya da seçmeli bir ders eğitim öğretim programına eklenebilir.
5. Hızlı okuma konusunda öğrencilere farklı yöntemlerle hızlı okuma kursu verebilir.

Araştırmacılara yönelik öneriler:

1. Diğer akan yazı türlerinde de akan yazı kullanılarak bir çalışma yapılabilir. Bu çalışmada sağdan sola akan yazı kullanılmıştır. Yukarıdan aşağıya doğru akan yazılardan oluşan videolar kullanılarak öğrencilerin okuma hızlarını geliştirip geliştirmediği araştırılabilir.
2. Akan yazı yöntemi ile okuma hızını artırma çalışmaları farklı gruplarla da yapılmalıdır.
3. Okuma hızını düşüren okuma hataları tespit edilerek bu araştırmada uygulanan akan yazı yöntemi ile bu hataların giderilmesi doğrultusunda çalışılabilir.
4. Bu araştırmada akan yazılı metinlerin okuma hızına etkisi incelenmiştir. Yapılacak başka bir araştırmada da anlamaya etkisi de incelenebilir.
5. Bu yöntem kullanılarak yapılacak yeni bir çalışmada öğretmenlerin gözlem ve görüşleri alınarak nitel verilerle de toplanabilir.

Yazar Katkı Oranları

Yazar 1: %51, Yazar 2: %49.

Kaynakça

- Akçamete, G. (1989). Üniversite Öğrencilerinin Okumalarının Değerlendirilmesi. Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi, 2(22), 735-753. https://doi.org/10.1501/Egifak_0000001416 Erişim tarihi: 13.03.2019.
- Balcı, A. (2013). Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntem, Teknik ve İlkeler. Ankara: Pegem Yayıncılık.
- Baştuğ, M. (2012). İlköğretim I. Kademe Öğrencilerinin Akıcı Okuma Becerilerinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi. Doktora Tezi, Ankara: Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Baştürk, R. (2014). Deneme Modelleri. Abdurrahman Tanrıoğen (Der.), Bilimsel Araştırma Yöntemleri. 31-53. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Bozan, A. (2012). Hızlı Okuma Eğitiminin 10. Sınıf Öğrencilerinin Okuma Hızlarına ve Anlama Düzeylerine Etkisi. Yüksek Lisans Tezi, Çanakkale: On Sekiz Mart Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Büyüköztürk, Ş. (2016). Sosyal Bilimler İçin Veri Analizi Kitabı. Ankara: Pegem Yayıncılık.
- Büyüköztürk, Ş., Çakmak, E., Akgün, Ö., Karadeniz, Ş. ve Demirel, F. (2013). Bilimsel Araştırma Yöntemleri. Ankara: Pegem Yayıncılık.
- Can, A. (2016). SPSS ile Bilimsel Araştırma Sürecinde Nicel Veri Analizi. Ankara: Pegem Yayıncılık.
- Coşkun, E. (2002). Lise 2. Sınıf Öğrencilerinin Sessiz Okuma Hızları ve Okuduğunu Anlama Düzeyleri Üzerine Bir Araştırma, Yüksek Lisans Tezi, Ankara: Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Coşkun, E. (2003). Çeşitli Değişkenlere Göre Lise Öğrencilerinin Etkili Okuma Becerileri ve Bazı Öneriler. Türklük Bilimi Araştırmaları, 13, 101-130. Erişim tarihi: 25.01.2018.
- Çepni, S. (2012). Araştırma ve Proje Çalışmalarına Giriş. Trabzon: Celepler Yayıncılık.
- Çiçekçi, M. A. (2017). Zihinsel Anlayarak Hızlı Okuma Teknikleri. Ankara: Kırmızı Karınca Yayınları.
- Dedebali, N. C. (2008). Hızlı Okuma Tekniğinin Sekisinci Sınıf Öğrencilerinin Okuma Hızlarına ve Okuduğunu Anlama Düzeylerine Etkisi. Yüksek Lisans Tezi, Aydın: Adnan Menderes Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Durukan, E. (2013). Türkçe Öğretmenliği Adaylarının Okuma Hız ve Anlama Düzeylerinin Bazı Değişkenler Açısından Değerlendirilmesi. Milli Eğitim. 200, 180-188. 13.03.2019 tarihinde <https://dergipark.org.tr/tr/pub/milliegitim/issue/36551/415147> adresinden erişildi.
- Güneri, M. (1987). İlkokul Üçüncü Sınıf Öğrencilerinin Geliştirilen Bir Okuma Metnine Göre Okuma Düzeylerinin Saptanması. Yüksek Lisans Tezi, Eskişehir: Anadolu Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Johnson, A. P. (2017). Okuma ve Yazma Öğretimi. (Çev: Ahmet Benzer). Ankara: Pegem Akademi.
- Karasar, N. (2016). Bilimsel Araştırma Yöntemi Kavramlar İlkeler Teknikler. Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Kaya, D. (2016). Akıcı Okuma Gelişiminin Değerlendirilmesine Yönelik Boylamsal Bir Çalışma. Okuma Yazma Eğitimi Araştırmaları, 4(2), 14-25. Erişim tarihi: 13.03.2019.
- Kayıran, B. K. ve Ağaçkiran, Z. K. (2018). İlkokul Birinci Sınıf Öğrencilerinin Okuduğunu Anlama Başarılarının ve Okuma Hızlarının Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi. Gaziantep Üniversitesi Eğitim Bilimleri Dergisi. 2(2), 30-44. Erişim tarihi: 14.03.2019.
- Kavcar, C., Oğuzkan, F. ve Hasırcı, S. (2016). Türkçe Öğretimi Türkçe ve Sınıf Öğretmenleri İçin. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Keskin, H. K. (2012). Okuma Yöntemlerinin Okuma Becerileri Üzerindeki Etkisi. Doktora Tezi, Ankara: Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Keskin, T. (2015). Anlayarak Hızlı Okuma Teknikleri. Ankara: Tutku Yayıncılık.
- Morra, J. ve Tracey, D. H. (2006). The Impact of Multiple Fluency Interventions on a Single Subject. Reading Horizons, 47(2), 175-198. 28.04.2019 tarihinde https://scholarworks.wmich.edu/reading_horizons/vol47/iss2/5/ adresinden erişildi.

Luma, S. (2002). İlköğretim Okulu Yedinci Sınıf Öğrencilerinin Okuma Beceri ve Alışkanlıklarının Geliştirmeye Yönelik Uygulamalı Bir Araştırma. (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Saracaloğlu, A. S., Dedeşali, N. C. ve Karasakaloğlu, N. (2011). Sekizinci Sınıf Öğrencilerinin Sessiz Okuma Hızları ve Okuduğunu Anlama Düzeyleri. Ahi Evran Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 12(3), 177-193. 13.03.2019 tarihinde <https://dergipark.org.tr/tr/pub/kefad/issue/59494/855131> adresinden erişildi.

Şahin, A. (2011). Farklı Yöntemlerle Okuma-Yazma Öğrenmiş Beşinci Sınıf Öğrencilerinin Okuduğunu Anlama Erişileriyle Okuma Hızlarının Karşılaştırılması. Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 41, 423-433. 18.04.2019 tarihinde <https://dergipark.org.tr/tr/pub/hunefd/issue/7797/102123> adresinden erişildi.

Yılar, Ö. (2015). Ses Temelli Cümle Yöntemi ile İlk Okuma Yazma Öğretimi. Ömer Yılar (Der.), İlk Okuma ve Yazma Öğretimi. 183-186. Ankara: Pegem Yayıncılık.

Yılmaz, Z. A. (2007). Sınıf Öğretmenlerine Türkçe Öğretimi. Ankara: Pegem Akademi.

Extended Abstract

Reading is being taught to students starting from the 1st grade. Children can improve their reading skills and boost their reading speed as they grow up. To have speed reading skill provides many advantages for individuals. Speed reading is an developable skill and different methods can be used to develop it. Articles prepared with sliding texts can be given as an example to improve reading speed. Sliding text is formed by movement of sentences which constitute the text, from right to left or down to up on the screen. Consistently moving texts require readers to read faster. Consistent reading activities with sliding texts may contribute to speed reading. Additionally, a sliding text does not allow readers to turn back so it may prevent reading from defect. Individuals encounter with sliding texts in everyday life, subtitles moving on the bottom of Tv screens can be given an example for sliding texts. On the other hand, reading activities with sliding texts are both educational and enjoyable for students.

The purpose of this study is to analyze the influence of articles prepared with sliding texts on students. The sliding texts were prepared on a computer via Camtasio Studio 8 software in a manner that the texts move from left to right on the screen. Narrative, informative, poetic texts were used in the study. The main question of the research is "What is the influence of articles prepared with sliding texts on students?" Speed reading is a skill which is needed for every individual due to nowadays' rapid communication web. In order to get the daily updated information in a limited time people need speed reading. Furthermore, speed reading provides a significant advantage to students by allowing them to gain time on exams. Gaining speed reading skills on earlier ages supplies advantages to students in their future education. That's why, this study which is based on speed reading have an academic importance.

In this study, experimental research technique and quasi-experimental design have been used. Pre test, post test and non-equivalent control group design was used as quasi-experimental method. The participants of the research was two different 2nd grade classrooms in Atatürk Primary School in Ömerli district of Mardin province in 2018-2019 academic year. The sample was designated via convenience sampling method because it was carried out within the researcher's own students. Since the researcher's own classroom has been applied to the implementation, it was chosen as experimental group, and consequently, the other classroom which was thought as having the same reading level was stated as control group. 21 students who were thought to have qualification to join in the research were singled out in each classroom. Students who have insufficient reading-writing level were not included to the study.

Pre test in which 3 different types of texts had been used was applied to both groups. Texts were chosen from previous year's Turkish lesson course books. The reason for choosing previous year's course book is to make sure that students have not seen the texts before. Sliding texts was the beginning of the application to the experimental group. Standard course routine was carried out during the Turkish lesson with the control group. The implementation practiced with the experimental group lasted 12 weeks (60 applications). After every 4 weeks, a mid-test was done with the experimental group which also includes 3 different types of text. The

process has started with one minute of application and while word count is increased, given time is reduced gradually. Pre test and post test consisted of different types of text. The number of words read by each student was noted for a more sensitive evaluation. During the survey, one-minute readings of every student were video-taped, and then these recordings were used in order to find out the reading speed of the students. The results were written down on the table of specifications which had been prepared by the researcher. The study was completed with the final test which was applied to both control and experimental groups.

SPSS 23 package-program was used for the purpose of analysing the results of the research. Following the completion of the study, it was checked whether there is a meaningful relation between the pre test and post test results and also between the results of experimental and control group students. An interpretation was made by the use of arithmetic average values, the presence of students who got worse on the subject of reading speed and the minimum and maximum readings of the students. Non-parametric tests were used since there is non-equivalent for parametric test numerals. Mann Whitney U test was used for the unpaired samples. For the paired samples though, Wilcoxon Signed Rank Test was the preference. Additionally, in order to examine the reading speed of the experimental group, Friedman test was used. While interpreting the results, level of the significance was accepted as $p=.05$.

After all these analysis, it can be said that there is a meaningful relation between narrative and poetic types of texts regarding the speed-reading results between control group and experimental group. Conversely there was no proof that there is a meaningful relation regarding informative type of text. Between the pre test and post test were applied to experimental group, meaningful relations were found for all three types of text. Considering the results, it can be said that the applications of sliding text reading is effective for improving the reading speeds of the students. On the other hand, according to post test results, there is no relevance between the gender and reading speed of experimental group. According to experimental group's post test results, there is a meaningful relation between the speed of reading on different text types.